

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illustrissimi Domini Simonis De Fierlant, Hispaniarum Ac
Indiarum Catholico Regi, In Hispania Ac Belgio, A Concilio
Status, Brabantiae Cancellarii, Catholico Ab Affectu
Tractatus, Quo, Clarissime ...**

Fierlant, Simon de

Coloniae Agrippinae

Articulus II. Secundus hujus Cuniculi anfractus circa Sigillum Sacramentale
Confeßionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37059

ET INFELIX CONCORDIA. 245

Confessariis opportunè aprat Cornelius à Lapide ; & possu-
mus filii meminisse , dum Patris verba legimus ; nec hi-
storiam opinor Reformatores illi nostri è sacris Codicibus
utilius ruminarent aliam, quàm quæ de Roboamo habemus
3. Reg. 12. ubi id ante omnia vellem secum attentè exigerent,
quæ denique causa fuerit tanti, tamque assidui schismatis,
quo & à Roboamo simul, ac domo David decem tribus
irreparabili damno defecerint ; ne & suo ipsi rigore, si
pergant, id umquam efficiant, ut sed ad alium an-
fractum potius nos eamus.

ARTICULUS II.

*Secundus hujus cuniculi anfractus circa
Sigillum Sacramentale Confessionis.*

NUllus in militari expeditione obsessæ urbi fatalior cu-
niculi locus, quam, in quem omnes ambages &
anfractus desinunt, & qui recipiendo militari pulveri destina-
tus est : nec ullus sacramentalium cuniculorum Confessionis
fatalior anfractus, quàm qui infirmando Confessionis Sigil-
lo paratur ; nisi id plus fortè est, quàm cuniculum fodere,
& potius accensum fomitem ipsi pulveri admovere ; & verè
actum est profus de Sacramento, si hanc semel flammam
Sacramentales cuniculi conceperint, &, uno convulsa im-
petu, in auras ruinosâ abit Sacramentalis Confessio.

Res.

Res confiteri dura est, jam id articulo superiori vidimus; & de industria studiosè, & pluribus, & ad oculum, ut loquimur, demonstravi; jam ante enim prævidebam, ejus usum articuli præcedentis minimè circumscribendum angustiis; sed ad hunc etiam articulum facturum vivis id semel coloribus depinxisse, & vivaci ideâ semel id comprehendisse. Durum igitur, non enim est cur id dissimulemus, durum est, ad interiora viscera, & abstrusos conscientiæ & cogitationum recessus, soli Deo nobisque pervios hominem volenter admittere, sordesque ei suas omnes detegere; sed grande ut id sit onus, & ita grande, ut ad fidem nostram benè cæterâ dispositos, hoc & deterreat unum, & avertat Hæreticos; volentes tamen patienter æquè, ac fortiter humeros submittit Christiana pœnitentia, dum divinâ & gratiâ adjuta & luce fidei illustrata, in Confessario Dei Ministrum & Vicarium intuita, Deo se, non homini confiteri Catholicè credit, surdo quidem non loqui, sed loqui muto, in ejusque auribus sua cum suis verbis peccata, ad æternum silentium salubriter sepeliri. Ita est; Confessionem factam rectam conservat arctum illud, & multiplici jure, naturali, Divino, Ecclesiastico, sic quasi totidem firmatum nodis Sacramentale Confessionis Sigillum, quos adeò nodos si aut solvere, aut laxare inceperis, næ tu eversum pœnitentiæ cuniculum planè perficis; imo potius, ut dixi, in certam ejus ruinam subterraneo pulveri de cuniculario incendiarius factus, ignem injicis.

Non

ET INFELIX CONCORDIA. 247

Non accuso Trium-Viros, quasi hunc etiam tam fatalem cuniculum fodiant, aut incendiarium fomitem accendant, & rotent: est tamen cur Gummarum saltem & Macarium examinem, absolvere æquè ac damnare paratus: faciam id porrò ita sincerè, ut ex ipso fine cognoscere liceat, quàm fidelis, & ab omni calumnia alienus longiori hoc capite flexus, & ambages cuniculosque eorum omnes percurrerim.

§. I.

QUID HAC IN MATERIA
Romana Inquisitio nuper damnaverit.

Quò periculosiora sunt mala, hòc sollicitiùs eorum primis obstandum principiis; ut adeò Roma, uti Fidei Catholicæ universim, ita Sacramentorum præcipua vindex, primis hac in re Novaturientium conatibus resistere tantò diligentius debuerit, quantò propiùs eum certa Sacramenti Pœnitentiæ ruina conjuncta est; & fecit id sanè Roma perquam diligenter, nec ullam indulgens moram vix audire potuerat, moveri in Belgio capisse aliquid à Bajo-Janseniana factione contra Sacramentale Sigillum, & jam in Belgium Decretum expedierat.

Erud.D.Franc.vander Vliet S.T. Lovanii Licentiatus, Canonicus graduatus, & in Seminario Archiepiscopali Mechliniæ Professor, & ne alicujus tituli obliviscamur, jam à paucis heb-

hebdomadis in novam illam, & strictam scilicet Theologiæ Lovaniensis Facultatem adlectus (video enim & illum subscripsisse articulis, quos, ut Lovaniensis doctrinæ articulos, Gummarus proposuit) hic inquam Professor hanc ibidem posuit, & sustinuit Thesim die 19. Febr. 1682. *oritur ex Confessione Sacramentali Sigillum, quo obligatur Confessarius ex justitia, & religione, quidquid peccati, & illi affine in confessione intellexit, silentio involvere*: nimis ea quidem, bone Professor, tenuiter, hæctenus indubitatum erat, non ex justitia modo, & religione, sed ex jure naturali, divino & Ecclesiastico obligatum esse: sed quid dicam? qui velit postea solvere nodum, prudentior est, quàm ut eum ante valde stringat; pergit autem infelix Thesista, quæ verba majusculis literis imprimenda do, sunt enim secundum apices omnes ea ipsa, quæ in Romano mox Decreto proscripita legentur: **SCIENTIA EX CONFESIONE ACQUISITA UTI LICET, MODO FIAT SINE DIRECTA AUT INDIRECTA REVELATIONE, ET GRAVAMINE POENITENTIS, NISI ALIUD MULTO GRAVIUS EX NON USU SEQUATUR: IN CUJUS COMPARATIONE PRIUS MERITÒ CONTEMNATUR.** Nec dissimulandum est ejusdem coloris pertinens: *Non est improbable quod olim, in quibusdam casibus licuerit uti scientiâ ex Confessione acquisitâ, in quibus modo non liceret.*

Dici vix potest, quantus ab una hac Thesi non Mechliniæ modo, sed toto Belgio strepitus auditus, indignabatur quisquis Sacramento Pœnitentiæ benè pièque volebat;

calamum stringit R. D. Antonius Suivius; ore & manu pugnat D. Nicolaus du Bois, dum eam voce & scripto, in Cathedra, & libris doctrinam debellandam suscepit, nec destitit, donec Romanus Senatus litem diremit, & invidet licet D. Vander Vliet, dum ejus Thesim reprobat, & omninò proscribit Romana Congregatio, causam Domino Du Bois feliciter adjudicat. Quid interim Gummarius? tacebat homo; an & Thesim probabat? nescio; hoc scio, bene hoc tempore conveniebat Pontificio Collegio cum Seminario Archiëpiscopali; cæterum, an, & quid suspicionis secum adferat Gummarianum illud silentium, suo loco videbitur.

Interea non satis sustinet Theseos suæ invidiam, & bonorum omnium non otiosas indignationes & querelas: quid agat? Consultit sua Lovanii oracula, & puto Pontificia, non Romana illa, sed Lovaniensia, & ita à Collegio Pontificio dicta: alteras edit Theses, quæ & priorum sint Apologeticæ, & earum duritiem temperent; & conclusionem quidem secundâ ita invidiosâ de Sigillo positionis sensum limitant, ut eam tantùm velint intelligi de usu scientiæ ex confessione acquisitæ cum gravamine pœnitentis seclusâ quâcumque revelatione: sed nihilo hæc Theses alteræ primis feliciores, aliquantò etiam deteriores fortunam nactæ sunt; nam & illa explicatio Romanis displicuit, quod cum priori Thesi commune est, & ipsa præterea hæc disputatio altera auctoritate Regiâ interrupta est & con-

tinuari prohibita: ex hoc, ut solent vetitæ merces, copiosius spargi, & distrahi exemplaria curarunt, ut, quo possent modo, infelicem interruptæ disputationis successum compensarent. Nunc ipsam Censuram audiamus.

Feria 4. die 18. Novembris 1682.

In Congregatione Generali S. Romana Universalis Inquisitionis habita in Conventu S. Mariæ super Minervam coram Eminentissimis ac Reverendissimis DD.S.R.E. Cardinalibus in tota Republica Christiana, contra Hæreticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus à S. Sede Apostolica specialiter deputatis.

P Ravia matura consultatione DD. Consultorum facta fuit discussio sequentis propositionis: Scientia ex Confessione acquisita uti licet, modo fiat sine directa aut indirecta revelatione, & gravamine pœnitentis nisi aliud multò gravius ex non usu sequatur: in cujus
com-

comparatione prius meritò contem-
 natur : (est hæc ipsa , ut vides , Thesis D. Vander Vliet
 diei 19. Februarii 1682.) addita deinde explicatione
 (in secundis nempe Thesis 6. Iunii eodem anno Conclusione 2.)
 sive limitatione ; quod sit intelligenda de usu scien-
 tia ex Confessione acquisita cum gravamine pœ-
 nitentis seclusa quacumq; revelatione ; atq; in casu,
 quo multo gravius gravamen ejusdem pœnitentis
 ex non usu sequeretur ; & statuerunt dictam pro-
 positionem , quatenus admittit usum dicta scien-
 tia cum gravamine pœnitentis , omninò prohi-
 bendam esse etiam cum dicta explicatione sive
 limitatione ; & presenti Decreto prohibent , ne
 quis ultra audeat talem doctrinam publicè , aut
 privatim docere , aut defendere , sub pœnis arbitrio
 S. Congregationis infligendis : mandantes etiam
 universis Sacramenti Pœnitentia Ministris , ut
 ab ea in praxim deducenda prorsus abstineant .

FRANCISCUS RICCARDUS S. R. & Universalis
 Inquisitionis Not.

HÆc satis sint de D. Vander Vliet & infausta ejus Thesi, cæ potissimum occasione relata, ut intelligant omnes, quàm non impune, nec sine Romana Centura in hac cuniculi parte laborare liceat: & primum quidem ligonem in ea Thesi fixerat Seminarii Archiepiscopalis Professor, mox plures habiturus socios, & in eodem secum cuniculo fossores, nisi primis bene conatibus Roma, & eodem ipso anno restitisset; & providè; intelligebat enim Roma nec brevius posse, nec periculosius, quàm hâc parte, Sacramentum Pœnitentiæ expugnari.

§. 2.

*QUID DE HOC SIGILLO
sentiât Macarius.*

EXaminandus hîc nobis venit R. D. Havermans, de quo id quidem certum est, non tam profundè eum ligonem agere, quam §. præcedenti Archiepiscopalis Professor foderit; sed neque id dubium est, otiosum eum profus non esse; & suspectum meritò est, quod habet in *examine* pag. 279. *boni tamen Confessarii, qui que amat salutem pœnitentis, est aliquando inquirere extrâ Confessionem de vita & moribus sui pœnitentis, idque sine Sigilli fractione fieri posse, omninò indubitatum est; & secundum illam notitiam dirigere sese potest in Confessione, prout scio à piis & doctis Confessariis*

riis practicari ubi enim ex domesticorum, vel aliorum fide dignorum testimonio sciret Confessarius pœnitentem adhuc in eadem cecidisse vitia, credere non deberet pœnitenti contrarium asserenti: quid autem? curiosa illa & sollicita in vitam & mores alienos apud Domesticos inquisitio, ab eo facta, qui Confessarius ejus esse, & praxim inquisitionis hujusmodi suis in libris operosè inculcare scitur; nihil putemus periculi continere, ne cujusdam criminis suspicio apud illos ipsos domesticos suboriatur? nec ita hi secum cogitent: hæc à me de eo, & illa quæsit, & Confessarius ejus est, de quo quærebat, nec solebat in hanc saltem, & illam materiam inquirere: & hæc dum cogitant, ut sumus naturâ creduli, præfertim in malum, & temerariis facilè abripimur judiciis, non pronum erit sinisterius quidquam de ipso pœnitente opinari? certè, utcumque *id sine Sigilli fractione fieri posse omnino indubitatum* putet Macarius, rem ego dico non levi periculo obnoxiam, quàm enim facilè in inquisitione illa Confessario non satis advertenti vox excidat aliqua, ferax deinde multarum suspicionum materia; ut ut est, nemo quisquam à revelatione plus distat, quàm qui omninò tacet, nec vulgaris prudentia est, ita examen illud suis aptè verbis temperare, ut nihilò plus domesticorum ulli suspicionis abiturus relinquat, quàm primùm adveniens invenerat.

Breviùs loquitur & planiùs, pag. 176. certè *antiqui Patres & Theologi non ita quoad Confessionis Sigillum scrupulosi erant, ac nunc sunt Casuistæ.* Sanè dictum illud Macaria-

num Archiëpiscopale Seminarium redolet, nec multùm
 abludit ab eo pertinente D. Vander Vliet *non est improbabile,*
quod olim in quibusdam casibus licuerit uti scientiâ ex confes-
sione acquisitâ, in quibus modo non liceret. Quod pertinens
 non est quidem censoriâ virgâ notatum, sed tamen ad eam
 Thesim pertinet, quæ, cum ipsa omninò prohibita sit, &
 proscrip̃ta, non potest non aliquid labis iis adsp̃gere om-
 nibus, quæ ad se pertinent. Quid ergo ait? *certè antiqui*
Patres & Theologi non ita quoad Confessionis Sigillum scrupu-
losi erant, ac nunc sunt Casuistæ. Quis porro id ait? is, qui
 præsentem, ut vidimus, Ecclesiæ praxim nauseabundus
 fastidit; is, qui modernam Ecclesiam in administratione
 Sacramenti pœnitentiæ degenerasse scribit; is, qui unam
 antiquioris Ecclesiæ praxim suspirat, eam laudabilem
 dicit, & ad primum pristinumque vigorem revocari in
 Ecclesia hisce temporibus, & restitui vult, is denique,
 qui, quidquid in fide & moribus labefactatum est, id omne
 recentioribus Theologis & Casuistis acceptum refert, is
 nimium scrupulosos Casuistas dicit quoad Sigillum Con-
 fessionis; quid autem? nimium scrupulosos? & hoc de
 Casuistis? quos laxones passim vocat, quos laxissimis
 laxitatibus perdere omnia, & corrumpere, & laxo om-
 nia definire ore, & laxis ampliare manibus credere nos
 vult. Mira profectò loquitur, non solent cum laxitate
 scrupuli componi. Jam verò quid nunc docent scrupulosi isti
 Casuistæ quoad Sigillum, ut intelligamus quid hac in mate-
 ria

ET INFELIX CONCORDIA. 255

ria Macarius vocet esse scrupulosum. Docent *cavendum* OMNINO, *ne verbo aut signo, aut ALIO QUOVIS MODO, ALIQUATENUS prodat peccatorem.* Et hoc tu scrupulum vocas? scrupulosus ergo est Canon Concilii Lateranensis sub Innocentio III. scrupulosum est caput: *omnis utriusque sexus, quod ex eo Canone desumptum est, & ex quo hoc suum dogma describunt Casuistæ illi scrupulosi. Docent monendos esse fideles, quoniam nemo est, qui non vehementer cupiat, scelera & turpitudinem suam occultari, nihil esse, quod timeant, ne ea, quæ ipsi Confessione patefecerint, à Sacerdote ulli unquam indicentur, neve ALIQUOD ex ea PERICULI (adeoque & gravaminis) GENUS sibi ULLO TEMPORE creari possit.* Et hoc tu scrupulum vocas? scrupulosus ergo est Catechismus Romanus, ex cuius parte 2. cap. 5. hoc item suum dogma fideliter descripserunt scrupulosi isti Casuistæ. Docent denique contra Archiëpiscopalem Professore, non esse licitum uti scientiâ ex Confessione acquisitâ cum gravamine pœnitentis, & multò minus cum directâ aut indirectâ revelatione, etiam eo casu, quo aliud multo gravius ex non usu sequatur, in cuius comparatione prius meritò contemnatur: & hoc tu scrupulum voces? cave feceris; ne ipsam Sacram & universalem Romanam Inquisitionem scrupulosam facias: tu tamen tibi constas & confidenter loqueris; *certè antiqui Patres & Theologi non ita quoad Confessionis Sigillum SCRUPULOSI erant, ac nunc sunt Casuistæ.* Ignosce, Macari, fordidior es, quam initio putaram, & huic tam exitiali cuniculo

culo fodiendo cum Professore Mechliniensi operosius instas, quam primâ fronte videbare : scrupulosi nunc sunt Casuistæ quoad Sigillum, hoc est nimis in eo coarctando rigidi. Quid ita? nullo umquam casu Confessionalis scientiæ usum licitum esse mordicus tenent; hic est eorum scrupulus, hic, ut cæteri quidem scrupuli, eximendus est. Vult ergo Macarius Casuistas modernos paululum hac in re laxiores: ita est; amplioris erant pectoris antiqui Patres, & Theologi, nec ita quoad Confessionis Sigillum scrupulosi, ac nunc sunt Casuistæ. Ita quidem Macarius; sed cælo sit superisque gratia, hoc nostrum modernæ Ecclesiæ ævum non prorsus destituit bonus Deus; inventus est tot inter scrupulosos Casuista unus, qui scrupulosus ipse non esset, sed cum antiquis Theologis & Patribus ampli vir pectoris Franciscus Vander Vliet: sed enim cum amplo suo ille pectore in Censuram Romanam turpiter incidit: & ego, Casuista si essem, Macario scrupulosus malim, quam Inquisitioni Romanæ nimium laxus videri.

§. 3.

EXAMINATUR GUMMARI
de Sigillo Doctrina.

NOli metuere, Gummare, ab incunte ætate civilibus causis assuetus, unam justitiæ, æquitatisque rationem propositam mihi semper habui; examinatum te venio non
con-

condemnatum, litem enim hanc tuam cum D. Marcelis tam implexam video, ut plenius eam Divino Supremi Judicis tribunali dirimendam relinquam; utrimque enim fides Sacerdotis, utrimque solennis protestatio, & oblatum juramentum ægrè sine alterutrius obfirmato mendacio, & gravi perjurii periculo componi possunt; id autem de alterutro determinatè vel suspicari tantum, religioni mihi duxero; imo neque illud velim inquirere, & invidiosum sit definire, pro quo, & contra quem fortior ster' veritatis, aut mendacii præsumptio, ubi cætera sint paria, pro eone, qui liberè, nullà præviâ gravi inimicitia accusat, an pro illo, qui accusatus, nec infamiam satis effugere, nec invidiam à se amovere potest, nisi objectum fortiter crimen, & constanter neget.

Multiplex porrò hac una in materia accusatio est; & primo quidem *in fideli relatione*, quam Autor ad me meo inscriptam nomini transmisit, accusatum te video pag. 35. quasi docuisses *idem*, quod habetur in *Thesi Mechliniensi*; imò quod *Confessarius ex sola Confessione sciens peccatum alicujus occultum carnis, non solum non posset dare ipsi testimonium ad Pastoratum V. G. Begginasii, sed etiam deberet positivè impedire, ne ad dictum Pastoratum promoveretur; ne mitteret Lupum inter Oves.* Idque convenienter fieri posse; si *Confessarius Episcopo scriberet, quod talis N. N. ad dictum Pastoratum esset inidoneus, quod non deberet illum ad Pastoratum promoveri, Confessarius autem*

K k

nomen

nomen suum non signaret &c. Horrenda vel te ipso fatente, Gummare, in Compend. pag. 259. procul dubio hæc est doctrina, sed enim arcanam etiam & tremendam fatebatur Jansenius suam de ignorantia invincibili doctrinam l. 2. de statu naturæ lapsæ cap. 4. & intrepidè tamen eam docebat.

Multa hic sunt, quæ suspectum te faciunt, aliqua, quæ suspicionem imminuunt; suspectum facit 1. Testimonium Maximiliani Snel, non satis revocatum per subsequentem, eamque geminam ejus declarationem: ubi tantùm declarat se non asseruisse, quod ea esset doctrina D. Gumhari, sed ad summum, se id audivisse ex aliis: nec plus in sua relatione D. Marcellis voluit; deindè hæc in secunda declaratione pugnant: *profiteor declarationem omnem huic contrariam, si quam dederim, & subsignaverim, esse falsam, subreptitiam.* Si enim dederit si subsignaverit, quomodo subreptitia? falsa autem si sit, ipsius falsa erit vitio, & se mendacii condemnat. Denique frivolum est, quod neget totum à se scriptum fuisse testimonium, sed tantùm à signatum fateatur; quod enim signasti, totum, ut tuum & à te scriptum, admittere in omni foro censeris.

2. Audierat ergo Maximilianus ab aliis; nam id nunquam negat; undè autem tantus ille Lovanii rumor, qui nec urbis illius circumscriptus manibus in Hispaniam usque pervenerit?

3. Mirum illud silentium, & tam universale Theologorum in ipso Collegio Pontificio, dum de hac doctrina ab ipso

ipso D. Marcelis interrogarentur ; dari enim ratio potest, cur tacerent omnes , nemo fateretur, eo præsertim in loco, si id docuit Gummarus ; & aliqui saltem , si non omnes , negare illicò debuissent discipuli , si id Magister non docuerat.

4. Ipsum D. Gummarum ab eodem interrogatum non substituisse , nec tum fuisse protestatum , quod postea tam disertè , & expressè fecit.

5. Quod plures alumnos Collegii Pontificii , & Gumhari discipulos , in Collegio Hovii testatos coram se scripto fuisse, eam ipsam esse sui Magistri sententiam, *verissimum esse affirmet ipse D. Marcelis , paratus juramento confirmare : item quod non dixerit hæc animo calumniandi , &c.*

6. Quod cum auditi aliqui exiis Theologis fuissent à Commissariis Facultatis , numquam dein licuerit D. Marcelis aut videre , aut audire quid essent testati , cum tamen , & eâ lege eorum nomina indicasset , ut eorum secum testimonia communicarentur , & id postea sæpè ex condicòto jure quodam suo exigeret ; suspectum etiam est , nihil de iis testimoniis peculiare nec nisi obiter in appendice ad Theses 2. Martii hujus anni egisse , quæ si fuissent in Gumhari favorem , profecto non tacerentur , sed ad verbum , prout ea data essent , impressa legerentur.

7. Denique præter alia ; quod idipsum , eodem tempore , de Magistro Discipuli aliqui Gumhariani , non rogati , sed sponte retulerint D. Du Bois , idque ante edi-

tam ab eo Duplicam, quorum etiam nomina ad Illust. D. Internuncium ipse scripserit.

Suspicionem porrò imminuit; 1. Longior illa in contrarium declaratio, cui quatuor è septem, qui adfuerant D. Marcellis, subscripsere. Quà porrò fide? malâ? non velim suspicari: bonâ? vix ausim sperare; maneat ergo dubia; præsertim cum dubium sit, an iidem illi contraria in Collegio Hovii non signarint.

2. Solennis illa Gummari de se protestatio; primò in Theſibus, deinde in Compendio, ac denique iteranda in lecto mortis. Cui quidem protestationi tam in speciem seriæ, tam publicè, tam sæpè factæ negare prorsus fidem injuriosum sit, & omne commercium humanum interturbet: ne fidem tamen planè adhibeam, facit solennis æquè in oppositum protestatio D. Marcellis, juramenti etiam oblatione magis firmata. Quamquam cur injuriosum etiam sit omnem fidem protestationi Gummariæ negare? est enim verò ipse Methodi Autor, & lubet ex ea ad hominem argumentari: age Gummare, adest pœnitens, nullâ publicè infamis suspicione, se accusat ipsum, sui in se actor & testis, dolorem voce testatur, & lacrymis; addit singulus, & gemitus; manu pectori admotâ piè protestatur. Quid ais Gummare? credo, an non? vide, & attende quid statuas, legem, quam tuleris, patieris: respondet pro eo Methodus, *universa hæc ad fidem non faciunt satis; at homo sincerus est, non vult decipere: quod scripsit, scripsit:*

scripsit : *Univerſa hæc non faciunt ſatis.* Age, Gummare, patere legem, quam ipſe tuleris, *quod enim quiſque juris in alterum ſtatuit, ipſe debet uti eo.* L. 1. ff. *quod quiſque juris* : nam quo jure, aut quâ fronte proteſtationi tuæ fidem exigas, qui verba, lacrymas, ſingultus, proteſtationes, omnia in pœnitentibus ſuſpecta nobis eſſe vis? niſi fortè diſparem utriuſque conditionem hanc facias, quod illi in Sacramento, tu extra illud proteſteris : hæc, ut dixi, ad hominem : nolo interim ego, quem Gummariana Methodus tam duræ fidei non fecit, nolo proteſtationi illi fidem omnem negare; & in gratiam D. Gummari, inter Sacerdotalem utriuſque proteſtationem, in mera quæſtione facti, eam vim mihi faciam, ut quamquam ad alteram partem rationum momenta potius inclinent; judicium tamen, donec magis res liqueat, omne ſuspendam.

Jam verò hæc à te facta proteſtatio, alterius à te faciendæ me facit meminiffe : accusabaris, quaſi horrendam illam de Sigillo Sacramentali doctrinam tradidiſſes; nec mora, reclamationes, & editis publicè Theſibus toti Belgio profiteris, & ſanctè, & in fide Sacerdotis proteſtaris; & bene ac providè facis; niſi feciſſes, jam totius Belgii communi ſuffragio convictus cum doctrina tua damnareris; nunc quia id facis, quiſquis innocentem te credit, eâ tuâ publicâ reclamatione potiffimùm inductus id credit. At enim jam tot anni ſunt, quibus ſuſpectus nobis es factus de Janſeniſmo, nec ſemel accusatus es, quaſi non modo negares

quinque Jansenii Propositiones, ut ex ejus libro excerptas, & in sensu ab autore intento ritè ab Apostolica Sede esse damnatas, sed eas tu re ipsâ, nec obscurè traderes; tu tamen taces, nec reclamas, quamvis ad id faciendum toties publicis ab Adversariis Thesibus, & prævio eorum exemplo, fueris lacefcitus. Nunc etiam, dum aliqua ineundæ in Belgio concordiaæ spes affulgere cæpit, hortantur Patres Societatis, & PP. Franciscani, & instant, formulâ Alexandri VII. Pontificis Maximi, in Innocentii X. & ipsius Alexandri VII. Constitutiones Apostolicas religiosè jures; & primas in tam gloriosa tamque Catholica protestatione partes ambiunt, ut si præire nolueris, saltem imitari non detrectes; tu tamen non modo neutrum facis, sed & nolle te facere profiteris; superi! quæ est ista tam hamata protestatio, quæ interioribus adeò tenaciter visceribus hæret, ut nec tantâ vi foras extrahi, nec educi possit? crede mihi, Gummare, multùm ex hoc apud bonos omnes fama tua periclitatur, dum vident nihilò propè citius, aut facilius à te homine, ut hætenus credimus, Catholico, & Catholicae Academiae Doctore, & ipsius Pontificii Collegii Præsidente, tam Catholicam & Pontificiam impetrari protestationem posse, quàm ab hæretico aliquo Ministello, qui Pontificium nomen impiè ejuravit. Proinde audi placidus amicè monentem, tibi & tuæ famæ quamprimum consule, Constitutiones Apostolicas publicâ toti Belgio professione factâ Catholicis ulnis seriò amplectere, Janse-

nii Propositiones, ut ex ejus libro excerptas, & in sensu ab eo intento, & prout illas damnat Apostolica Sedes, sincero animo (sic habet Alexandri formula) rejice, damna, ejura; nisi feceris, tibi, tuæque pervicaciæ imputa, si notorius & manifestus toto Belgio Jansenista habearis, & ut talis oculis, & digito noteris; si & ipsi Archiëpiscopo dubiæ fidei esse incipias; si Illustrissimo Internuncio suspectus fias; si nec bene in Hispania, & malè Romæ audias: sed spero meliora, & cum toto Belgio quamprimum eam à te protestationem Gummare expectabo; nunc interim ad alterum accusationis caput.

§. 4.

CONTINUATUR IDEM

Examen.

Dictatum est Lovanii publicè hoc subsequens notabile. *Tertio notandum: è contra fieri potest ut gravamen Pœnitenti imminens ex usu scientiæ comparatum ad gravamen imminens aliquibus ex non usu sit admodum parvum, ita ut propterea videantur posse dari casus, quibus non solum sit LICITUS usus iste, sed etiam PRÆCEPTUS &c. Licitum tantum dixerat cum usum D. Vander Vliet, & Romæ vapulavit illa ipsius sententia; quid de eo fiet, qui altiùs assurgit & illum usum præceptum etiam esse dicit: habemus*
hic

hic sanè nobilem nec vulgarem hoc in anfractu cunicularium, & cum quidem Eximium; nam vel Eximium Van Vianen, vel Eximium Huyghens ea Dictata autorem habent; & parum ad rei summam interesse videtur, uter dictaverit; cum enim alternatim ex eadem Cathedra sæpè dictent, & perfectissimè consentiens inter se utriusque doctrina sit, unus uterque moraliter Professor meritò Lovanii habetur, & , ut scias quæ utriusque sententia sit, alterutrius novisse satis est. Mea, inquit Gummarus, Dictata non sunt: sit ita sanè; sunt ergo Dictata Domini Van Vianen: nam alterutrius esse tu ipse non negas. Nec mysterio caret, quod cum apertè in sua disjunctiva utrumque nominatim expressisset fidelis Relator, & ita posuisset: *Extractum ex Dictatis publicis Exim. D. Vianen, vel Huyghens*: ipse in sua appendice Conclus. 2. ita reponat: *Ex Dictatis NN. vel Huyghens*, cur D. Vianen, ut adversarius fecerat, apertè non nominas? cur Virum tantum sub duabus obscuris literis miserè delitescere facis? salva res est, suam sententiam erubescere incipiunt, proximum est, ut mutent. Tum se purgat & *toties*, inquit, *voce & scripto dixi non esse mea Dictata*. Sed infeliciter se purgat, nam quas à se sordes abjicit, in D. N. N. seu Franciscum Vianen, hoc est in alterum *se* conjicit, qui enim disjunctivæ, quam ut veram admittit, partem alteram negat, alteram affirmat.

Laborat ergo in hoc cuniculo D. Van Vianen & ejus rei testem irrefragabilem habemus D. Gummarum; multò etiam

etiam plus operæ contulit, multò penetravit profundius, quàm D. Vander Vliet, hic *licitum* tantùm dixit ejusmodi scientiæ usum, ipse *præceptum* etiam esse contendit.

Mirum autem, si non ad latus utriusque focius adstet, & cunicularium agat Gummarus; & miraculi nobis instar sit, si in hoc uno puncto ab iis dissentiat, qui in reliquis omnibus, tam sententiis, quàm principiis, in unam cum iis & eandem doctrinam conspirat: & certè non uno ex capite hic quoque suspectus est; cur enim dum sua negat esse ea Dictata, unde accusationis verba descripta sunt, non illud addit, se contrariæ esse opinionis? quantò enim nitidius se purgaret, si non modo non dictasse se umquam, sed nec illud animo sentire dixisset; & hoc in puncto à principali suo se discrepare; at scilicet nec hic discrepabat, & casu id potius quam studio factum est, ut commune utriusque dogma Vianen potius, quàm Huyghens dictaret. Imo nec illud dissimulandum est; sciebat à suo Principali ex Theologica Cathedra publicè definitum, non modo sæpè licitum esse, scientiâ Confessionali uti cum gravamine pœnitentis, sed sæpè etiam esse præceptum; legerat Theses Mechlinienses, alteras 19. Februarii defensas, alteras 6. Junii sustinendas; & verò exceptæ dicuntur eæ in Pontificio Collegio cum plausu: legerat ergo eas, & in iis propositionem, quam cum Romana legisset Inquisitio, Decretum continuò edidit, quo omninò doceri eam prohibuit; cum sciret & legeret omnia, si noxiam eam putabat doctrinam, si eam ipse non tenebat, cur ta-

cuit? cur publicè non contradixit? at enim non tacui solus: fateor; sed suspecta magis in te taciturnitas, quàm in aliis: quid ita? quia hanc jam ab annis aliquot Provinciam suscepisse videris, ut quasi è specula Belgii Cathedras circumspiceres omnes, & si alicubi dissonum aliquid, & à tuis principiis ac mente alienum dicatur, continuò quasi universalis ex officio Censor impetum faceres, & novis illud, ac novis Thesibus impugnares; hinc tanta Thesium tuarum copia, ut, si, quæ unius anni spatio prodeunt, simul colligas, in justam molem integer liber tibi excreseat.

Jam verò si non omnes publicum adversus Archiëpiscopalem Professore bellum suscipiebant; at non tacebant privatim, nec dissimulabant indignationem, quam ex iis Thesibus concepissent, publicum etiam denunciaturi bellum, nisi id jam ab aliis strenuè agi vidissent; tu verò, ubi, aut quando signum dedisti aliquod, aut verbum dixisti ullum, ex quo colligi licuisset, aut Principalis tui Dictata, aut Mechliniensis Thesistæ conclusiones aliquo modo displicuisse? nec mirum profecto est non displicuisse, si illud verum est, quod se audivisse testatur D. Nicolaus Du Bois, in Duplica pag. 20. Seminarium sua à Gummaro dictata accipere; suum enim cuique pulchrum, & ut Thersiten referat deformis fætus, sua tamen patri proles non displicet. Nec defuit tibi, Gummare, ea occasio, quæ si aliis æquè adfuisset, publicum sui animi testimonium toti Belgio profectò dedissent. Confessionem edis; de qua materia? de ipso
Sigillo

Sigillo Sacramentali; & quando illam edis? 30. Julii 1682. hoc est, dum jam Theologica illa de Sigillo controversia tot linguas fatigaret & calamos; dum jam omnium manibus tererentur Theses Mechlinienses; dum recens planè esset tui accusatio, &, sub disjunctione saltem, notabile illud tertium dictasse credereris; & ubi illam edis? Lovanii, ubi quotidiani de ea controversia sermones, & tu denique illam edis; qui jam accusatus in suspensionem quandam incideras: quid? in his loci, temporis, & personæ circumstantiis, ita Sigilli materiam tractare, ut ejus temporis quæstionem, *utinè liceat Confessionali unquam scientiâ cum gravamine pœnitentis, necnè*, ne verbo quidem attingas uno; imo partem negantem non asseras? ut natam de te suspensionem magis eradices? quid? non reprehendere Dictata D. Van Vianen? non Theses Mechlinienses de nimia laxitate accusare? nihil hinc adversum te prudenter confici posse putas? at parcebas fortè illis, quia alter Principalis, alter ejusdem tecum erat factionis, non parciturus si ex Adversariis aliquis ejusmodi aliquid docuisset: atqui hoc est acceptorem agere personarum, nec doctrinam impugnare, sed homines, nec sincerum esse veritatis amatorem, qui & in symmystis falsitatem dissimules, & in Adversariis veritatem etiam impugnes.

Novam in hac ipsa materia litem intentat D. Du Bois, & viam aperire te contendit laxando Sigillo, dum publicas pœnitentias etiam pro occultis criminibus impositas

fuisse vis; agit hoc pluribus Thesi 3. pag. 40. 41. & seq. quibus quidem quid respondere possis aut quâ effugias, nescio, cum necdum respondere dignatus sis.

Novam item, & aliam superaddit litem R. P. Philippus de Vos in animadversionibus suis Theologicis, adversus observationes tuas anno 1684. editis, & animadversione 7. §. 1. & 2. invictè ostendit non satis consulere te Sigillo, qui 18. Febr. Conclus. 8. contra Doctorum omnium torrentem, teste Adriano Pontifice in 4. de Confess. pag. 119. col. 2. negas licitum esse Confessario rotundè dicere, nescire se homicidium à Petro esse commissum, si & Petrus id sit confessus, & ille tamquam ejus Confessarius de eo interrogetur; & sanè periculoso hic versaris loco, Gummare, nec facilè tuam sententiam salvo Sigillo Confessionis sustinebis, sed ego minutius hîc te nolim exagitare, vereor enim, ne, si & hæc & alia penitus excutere incœpero, condemnare te debeam, qui examinatum te tantùm his Paragraphis veniebam. Nunc hunc longioris & tetri examinis habemus exitum, ut nec ego convictum te planè dicere possim, nec tu negare ausis te esse & manere suspectum: & certè qui in una materia, non ab uno actore, & variis viis tam multipliciter accusatur, præsertim si ex eo ille hominum genere sit, qui sub terra laborant, difficulter creditur innocens.

Quid autem de P. Gabriëlis? laudo Virum (vide quam sincerè etiam cum adversario agam) nihil hîc, quod sciam,
cum

ET INFELIX CONCORDIA. 269

cum Gummaro & Macario habet commune; nec aliud hîc ex viri hac in parte modestia incommodi esse video, nisi forte, quod toto passim longiori hoc Capite demonstrata tam perfecta Trium-Virorum concordia, hîc in fine unâ sui parte deficiat; verum (ut hic repetam quod supra simili occasione monere me memini) præterquam quod unius iacturam cum fænore liberaliter compensavi, ubi D. D. Van Vianen & Vander Vliet ejus vices abundè supplere feci, & pro Trium-Viris Quatuor-Viros dedi; quid tum postea? dummodo ad Macarii, Gummarique causam prodesse nihil possit, & debeat obesse multum, subruendo Pœnitentiæ Sacramento aliquanto plus operæ utrumque contulisse, quàm apertè sit ausus P. Ægidius in eo libro, qui semel Toleti, bis Romæ infeliciter damnatus est.

CAPITIS QUARTI.

ANACEPHALÆOSIS.

Hic terminus esto, Lector, relegenda nunc via est, & retrogrado gressu iidem prætereundi cuniculi, sed brevior redeuntibus erit via, neque enim perferutandi curiosus flexus, & anfractus singuli, sed levi tantum, & transeunti oculo respectandi; & verò recentior est eorum memoria, quæ secundâ sectione de eo cuniculo dicta sunt, qui ingeminum obliquus anfractum, difficili Confessionum reiteratione, & laxando Sacramentali Sigillo ipsius Confessionis,